

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Gf.I.30.078/2011/4.szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Szegedi Ítéltábla a Dr. Kincses István ügyvéd által képviselt **(felperes neve, címe)** alatti székhelyű felperesnek - a Sár és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Sár Csaba ügyvéd) által képviselt **(alperes neve, címe)** alatti székhelyű alperes ellen megbízási szerződésből eredő követelés iránt indított perében a Csongrád Megyei Bíróság 2010. június 21. napján kelt 7.G.40.080/2009/26. számú ítéletével szemben az alperes 30. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja**.

Kötelezi az alperest, fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 400.000,- (Négyszázezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S :

Az alperes, mint az **(rendezvény neve)** elnevezésű rendezvénysorozat szervezője 2007. augusztus 19. napján megbízási szerződést kötött a felperessel, melyben a megbízott vállalta az utazásszervezéssel és szálláshely-foglalással kapcsolatos teendők ellátását. A megbízás teljesítésével kapcsolatban várhatóan felmerülő költségek összegét 15.000.000,- Ft-ban állapították meg, az alperes ezen összeget két részletben volt köteles megfizetni. A szerződés teljesítése oly módon zajlott, hogy az alperes a rendezvények időpontja előtt közölte a beutazó személy nevét, indulási helyét, Magyarországra érkezésének időpontját. A felperes a repülőjegy vásárlására ajánlatokat szerzett be, ezekről tájékoztatta az alperest, adott esetben több választási lehetőséget is felkínált.

Ezekről az alperes döntött, visszaigazolta az ajánlatot, amely alapján a felperes megvásárolta és az utazó személy nevére íratta a repülőjegyet. A szálláshelyek lefoglalása az alperessel egyeztetve, az egyes művészek igényeinek figyelembevételével történt.

Az alperes összesen 19.983.400,- Ft-ot utalt át a felperesnek.

A felperes részletes, tételes elszámolást küldött az alperesnek 2008. október 7-én, ebben pontosan kimutatta, hogy mikor, kivel kapcsolatban, milyen utazási és szállásköltség merült fel.

A felperes keresetében 17.661.719,- Ft és járulékai megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A perben becsatolta az alperesnek már korábban megküldött részletes, tételes elszámolását, mely szerint 6.432.560,- Ft szállásdíj, továbbá 8.925.457,- Ft utazási költség nem került megtérítésre. Emellett 2.303.702,- Ft megbízási díj megfizetésére is igényt tartott.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a felek között átalánydíjas vállalkozási szerződés jött létre, amely alapján a már kifizetett összegeken felül a vállalkozó felperest további díj nem illeti meg. A felperesi elszámolást 5.796.793,- Ft tekintetében vitatta, figyelemmel arra, hogy nem történt meg erre nézve az alapbizonylatok becsatolása. A szállásdíj kapcsán a felperesi kimunkálást kijavította, ennek eredményeként 13.529.800,- Ft tartozás mutatkozott. Az utazási költség elszámolásával összefüggésben alapvetően arra hivatkozott, hogy a szerződésben 350 utazással kalkuláltak, ami az oda- és visszautat is magában foglalta, emiatt a felperes többletköltségekre nem tarthat igényt.

Másodlagosan 20.759.658,- Ft erejéig beszámítási kifogással élt, ami - állítása szerint - a fesztivál időtartama alatt a felperes számára a média-megjelenési lehetőség „értéke” volt.

Az elsőfokú bíróság az ügyben rész- és közbenső ítéletet hozott. Részítéletével a megbízási díj megfizetése iránti keresetet elutasította. Közbenső ítélettel megállapította, hogy a felperes keresetének jogalapja a perbeli szerződés alapján teljesített szolgáltatások ellenértékének elszámolása körében fennáll. Az egy utazás fogalmába a visszaút nem értendő bele, a szálláshelyek esetén az alperes által megrendelt, jóváhagyott kategóriájú, a fesztivál résztvevői által igénybe vett szállások díja érvényesíthető. Az alperes igényt tarthat a médiamegjelenés biztosítása miatti ellenértékre.

A Szegedi Ítéltábla a Gf.I.30.153/2010/2. számú határozatával az elsőfokú részítéletet helybenhagyta. A közbenső ítéletet részben megváltoztatta és mellőzte annak megállapítását, hogy a felperesnek járó költségekkel szemben az alperes a médiamegjelenés biztosításával kapcsolatos ellenértéket elszámolhatja. Megállapította, hogy a felperes, mint megbízott a tevékenységével összefüggésben felmerülő indokolt költségeire igényt tarthat.

A Legfelsőbb Bíróság a Pfv.VII.21.602/2010/4. számú felülvizsgálati határozatával a jogerős rész- és közbenső ítéletet hatályában fenntartotta. Helytállónak minősítette azt a megállapítást, amely szerint a felperes a megrendelt szolgáltatások tekintetében a megbízó alperes utasításai szerint, az eseti megrendeléseknek megfelelően járt el, ezért az ezzel összefüggésben felmerült költségeket jogszerűen felszámíthatja.

A folytatódó eljárásban hozott ítéletében az elsőfokú bíróság az alperest 15.253.492,- Ft és járuléki megfizetésére kötelezte. Az alperes 8. számú beadványára utalással megállapította, hogy ekkor a felperes által előterjesztett elszámolás minden tételére kiterjedő nyilatkozatot tett. A hiányolt alapbizonylatokat a felperes 9/F/5. szám alatt becsatolta; az alperes 11.864.926,- Ft követelés tekintetében el is ismerte, hogy alapbizonylattal alátámasztott. Egyebekben pedig a felperes a költségek felmerültét, kifizetését, illetve részben a fizetési haladék engedélyezését okiratokkal bizonyította. Miután az alperes már részletes, mindenre kiterjedő nyilatkozatot tett az összecszerűség körében, ezért az újabb nyilatkozat tételére kért 60 napos határidőt indokolatlannak minősítette és a tárgyalás elhalasztása iránti kérelmet nem teljesítette.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte. Állította, hogy a keresettel érvényesített költségek indokolatlanok. Arra hivatkozott, hogy a 2009. évi rendezvénysorozat kapcsán a perbeli, 2008. évihez képest kevesebb, mintegy 23.000.000,- Ft költség merült fel. Az elsőfokú bíróság nem tette lehetővé a számára, hogy becsatolja a 2009. évi rendezvénysorozat költségeit igazoló okiratokat, elzárta ettől a bizonyítástól. Utalt arra, hogy a felperes által jól ismert volt a rendelkezésre álló költségkeret, tőle pedig nem volt elvárható, hogy figyelemmel kísérje milyen költségek merültek fel, a költségkeret kimerült-e, erre - nézete szerint - a felperesnek kellett folyamatosan ügyelnie. A felperes tevékenysége szakszerűtlen volt, mivel nem törekedett a legkedvezőbb árú utazások, illetve szállások biztosítására.

A tájékoztatási kötelezettség megsértésére is hivatkozott, véleménye szerint a bíróság nem hívta fel a figyelmét a közbenső ítélet előtt arra, hogy a későbbiekben az összecszerűség körében milyen terjedelmű bizonyításra lesz szükség.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Kiemelte, hogy a perbeli jogvita a 2008. évi fesztivállal kapcsolatos elszámolás volt, ezzel szemben az alperes a 2009. évi fesztiválhoz kapcsolódó költségekre hivatkozott. A 2008. évi és a 2009. évi fesztiválbonyolítás az elszámolás tekintetében alapjaiban tértek el egymástól, mivel 2008. évben az alperes konkrét utasításai alapján került sor a szolgáltatások nyújtására költséglimit nélkül, míg 2009. évtől kezdődően ez megváltozott, és az alperes a versenykiírásban személyi költségkeretet határozott meg. Ha az egyéni igény meghaladta a költségkeretet, ezt most már - a 2008. évitől eltérően - a résztvevőnek kellett megfizetnie. A perbeli időszakban viszont megbízottként mindvégig az alperes konkrét utasításai szerint járt el, így a felmerült költségeket az alperesnek kell viselnie.

Az alperes fellebbezése **alaptalan**.

A kereset jogalapját illetően az ügyben jogerős közbenső ítélet született. A Legfelsőbb Bíróság által felülvizsgált jogerős közbenső ítélet megállapítása szerint a felperes megbízottként az ügy szakszerű és gondos ellátása során felmerült költségei megtérítésére tarthat igényt.

A közbenső ítélet meghozatalát megelőzően a kereset összecszerűsége kérdésében a felperes már okirati bizonyítékokat csatolt, amelyekre az alperes részletes, tételes érdemi nyilatkozatokat tett. A felperes a pert megelőző 2008. október 7-i kimunkálásának megfelelően a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelméhez is mellékelte az utazási

költségek (1. számú melléklet), valamint a szállásdíj (2. számú melléklet) tételes, precíz kimutatását. Ezekben az érintett személyekre szólóan napokra, eseményekre, helyszínre nézve mutatta ki az egyes költségtételeket. A felperesi levezetésnek megfelelően az utaztatással kapcsolatban 21.208.857,- Ft, míg a szálláshely-biztosítással összefüggésben 13.632.560,- Ft költség merült fel. A felperes a 3. számú beadványában ismételtén részletezte és összefoglalta az utaztatásokkal, valamint a szálláshely-biztosítással kapcsolatban felmerült költségeket, emellett csatolta a felek közötti levelezés anyagát is, utóbbival hitelt érdemlő módon bizonyította, hogy a megbízotti feladatai ellátása során valóban az alperes utasításai szerint járt el.

Az alperes a 2009. május 14-én tartott tárgyaláson úgy nyilatkozott, hogy a kereset összecszerűségét külön előkészítő iratban kívánja majd vitatni (7. számú jegyzőkönyv 4. oldal). Az elsőfokú bíróság a tárgyalást elhalasztó végzésében a Pp. 141. § (2) és (6) bekezdésében foglalt jogkövetkezményekre történt figyelmeztetés mellett kötelezte az alperest arra, hogy a keresetet érintő összecszerű vitatását tételesen, a felperesi 3. számú mellékletek sorszámozása, metodikája szerint 15 napon belül terjessze elő. Az alperes e felhívásnak eleget tett és a 8. számú beadványában, különösen annak A/8., A/9. és A/10. számú mellékleteiben a felhívásnak megfelelően előterjesztette a részletes, tételes érdemi kifogásait. Ezekre a felperes a 9. számú előkészítő iratában válaszolt és 9/F/5. szám alatt csatolta az alperes által hiányolt okiratokat.

A felperes a 3. számú beadványának I. pontja szerint már a per ezen szakaszában részletezte, miként történt a szerződés teljesítése, okiratokkal bizonyította, hogy a teljesítés során mindenben a megbízó alperes utasításai szerint járt el, végezetül azt is, hogy ennek során ténylegesen milyen költségek merültek fel.

Az elsőfokú bíróság az elszámolást érintő eltérő jogi álláspontok, a kereseti kérelemben és a beszámítási kifogásban felhozott eltérő elszámolást érintő jogi érvek közötti ellentmondás feloldása érdekében hozott az ügyben közbenső ítéletet. A közbenső ítélettel összefüggésben született jogerős közbenső ítélet, majd a Legfelsőbb Bíróság közbenső ítélete is egyértelművé tette, a bíróság bizonyítottan fogadta el, hogy a felperes a megbízás teljesítése során mindenben az alperes utasításai szerint járt el, következésképpen a szakszerű és gondos eljárása során felmerült költségei megtérítésére igényt tarthat. Már a közbenső ítélet hozatalát megelőző bizonyítás anyagának ismeretében nyilvánvaló kellett legyen az alperes számára, hogy a felperes keresetét az összecszerűség tekintetében a szükséges és lehetséges módon okiratokkal, bizonylatokkal alátámasztotta, vagyis a Pp. 164. § (1) bekezdése szerint őt terhelő bizonyítási kötelezettségének eleget tett.

Mindezek ismeretében a közbenső ítélet hozatalát követően fokozottan érvényesült az alperessel szemben az összecszerűségi kifogások előterjesztésével kapcsolatban, hogy a ténylegesen felmerült, igazolt költségek közül azt mutassa ki, melyek azok az egyes, konkrétan megjelölt költségelemek, amelyek - álláspontja szerint - indokolatlanok voltak, a felperes szakszerűtlen eljárásának következményei.

Gf.I.30.078/2011/4.szám

Bár az alperes a 7. számú halasztó végzésben külön felhívást kapott erre, a kifogásait tartalmazó kimutatást a perben egyáltalán nem csatolt. Ugyanakkor elvégezte 8/A/10. alatt a szálláshely-biztosítással összefüggésben felmerült költségek tételes kimunkálását tartalmazó felperesi számítások ellenőrzését, javítását (kollaudálását), a kapott eredmény

megegyezik a felperes által megjelölt összeggel, ami 13.529.800,- Ft volt. Ebből a felperes az alperes részteljesítésére figyelemmel a perben 6.432.560,- Ft-ot követelt. Az utaztatással összefüggésben felmerült költségek felszámítását a 8/A/8. alatti melléklet szerint az alperes alapvetően arra figyelemmel vitatta, mert - az utóbb tévesnek bizonyult értelmezése szerint - egy utazás alatt az oda- és visszautat is érteni kell. A jogerős közbenső ítélet azonban ebben a kérdésben a felperes jogi álláspontját fogadta el. Miután a folytatódó eljárásban az összecszerűségeket illetően nem voltak újabb érdemi alperesi kifogások, hivatkozások, ezek hiányában helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a bizonytalan tartalmú, esetleges kifogás előterjesztésére az alperes számára további 60 nap biztosítása nem indokolt, a tárgyalás elhalasztásának nincsenek meg a feltételei, ezért az ügyben az érdemi döntés hozatala nem mellőzhető.

Az elsőfokú bíróság álláspontját nyomatékosan támasztja alá az is, hogy az alperes fellebbezésében sem szerepelnek az összecszerűségeket érintő tételes kifogások. Nem jelölt meg a fellebbező fél egyetlen olyan költségtételt sem, amellyel kapcsolatban állítaná, hogy annak beállítása indokolatlanul történt, illetőleg a megbízott szakszerűtlenül járt el, mivel a megjelölt költségtétel túlzott, ehelyett más, olcsóbb szálláshely, illetve utazás is biztosítható volt.

Ilyen alperesi kimunkálás hiányában nincs olyan ténykörülmény, amelynek vizsgálata érdekében a könyvszakértői bizonyítás elrendelése indokolt lehetne.

Az alperes fellebbezési hivatkozásaival szemben megalapozottan utalt a felperes a fellebbezési ellenkérelmében arra, hogy a perbeli jogvita a 2008. évben tartott fesztivál költségeinek elszámolását érintette, ezért nem bírt jelentőséggel az a körülmény, hogy a 2009. évi fesztivál szervezése során az alperesnél milyen költség jelentkezett, mivel - éppen az előző év tapasztalataiból okulva - a rendezvény szervezése a perbelitől eltérő konstrukcióban történt.

A felperes a perben megfelelően bizonyította, hogy az utaztatással 21.208.857,- Ft, míg a szálláshely-biztosítással 13.632.560,- Ft, mindösszesen 34.841.417,- Ft költsége merült fel. Az alperes kifizetett a felperesnek 7.200.000,- Ft-ot, 9.000.000,- Ft-ot, majd 3.283.400,- Ft-ot, ez 19.483.400,- Ft. Történt még az alperes részéről egy 500.000,- Ft-os teljesítés is, ami a busztranszfer költsége volt, ezen utóbbit a felperes a felmerült összes költségek között nem szerepeltette. A 34.841.417,- Ft-ból levonva a már megkapott 19.483.400,- Ft-ot, mutatkozik 15.358.017,- Ft. Miután voltak olyan kisebb tételek, amelyek felmerültét a felperes már nem kívánta okirattal bizonyítani, elfogadta az alperes kifogását, és keresetét 15.253.492,- Ft-ra leszállította, így ezen összeg tekintetében a kereset összecszerűsége bizonyított.

A fentiekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése értelmében helybenhagyta.

- 6 -

Az alperes fellebbezése eredménytelennek bizonyult, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a felperes másodfokú eljárási költségét, az ügyvédi munkadíj összegét az ítéletábra a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pont, valamint (5) bekezdés alapján határozta meg.

Szeged, 2011. április hó 7. napján

Dr. Kemenes István sk.
a tanács elnöke

Dr. Mányoki Zsolt sk.
előadó bíró

Dr. Kiss Gabriella sk.
táblabíró

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Gf.I.30.153/2010/2.szám

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Szegedi Ítéltábla a Dr. Kincses István ügyvéd által képviselt **(felperes neve, címe)** alatti székhelyű felperesnek - a Sár és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Sár Csaba ügyvéd) által képviselt **(alperes neve, címe)** alatti székhelyű alperes ellen megbízási díj megfizetése iránt indított perében a Csongrád Megyei Bíróság 2009. november 19. napján kelt 7.G.40.080/2009/19. számú rész- és közbenső ítéletével szemben a felperes és az alperes részéről 20., illetve 21. szám alatt előterjesztett fellebbezések folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

R É S Z - É S K Ö Z B E N S Ő Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság részítéletét - a perköltség viselésére is kiterjedően - **helybenhagyja.**

A közbenső ítéletet **részben megváltoztatja** és mellőzi annak megállapítását, hogy:
„- az alperes ellenszolgáltatásaként a 3. pontban írtak értéke - különös tekintettel a média-megjelenés biztosítására - elszámolandó, a felperes igazolt költségeiből levonásba helyezendő.”

Egyebekben a közbenső ítéletet helybenhagyja.

Mindkét fél viseli saját másodfokú eljárási költségét.

Kötelezi a felperest, fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 138.200,- (Egyszázharmincnolcezer-kettőszáz) Ft le nem rótt részítélet elleni fellebbezési eljárási illetéket.

A rész- és közbenső ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S :

Az alperes - az „**(rendezvény neve)**” elnevezésű rendezvénysorozat szervezője - 2007. évben az utazásszervezéssel és szálláshely-

foglalással kapcsolatos feladatok ellátására árajánlatot kért az utazási iroda felperestől. Rendelkezésre bocsátotta táblázat formájában a 2007-2008. évben sorra kerülő **(település neve)**-i rendezvények kapcsán - minőség és mennyiség szerint - a szálláshelyek és az utazások kimutatását, melyben 1300 vendégéjszakával és 350 utazással kalkulált. A felperes a táblázat alapján költségkalkulációt készített, majd a felek 2007. augusztus 19. napján szerződést kötöttek. A felperes a szerződés 4/b pontja értelmében vállalta az utazásszervezéssel és szálláshely-foglalással kapcsolatos teendők lebonyolítását. A 4/e pont szerint a felperes az alperes által megadott személyeket érintően 350 utazás megszervezésére, illetve az alperes által megjelöltek szerint 1300 szoba egy éjszakára való biztosítására volt köteles. Az alperes 15.000.000,- Ft két részletben való megfizetését vállalta. A szerződésnek megfelelően az alperes a felperest a rendezvény keretein belül kizárólagos turisztikai partnereként tüntette fel a reklámfelületeken, az elektronikus és írott médiában.

A szerződés teljesítése oly módon zajlott, hogy az alperes a rendezvények időpontja előtt közölte a beutazó személy nevét, indulási helyét, Magyarországra érkezésének időpontját. A felperes a repülőjegy vásárlására ajánlatokat szerzett be, erről tájékoztatta az alperest, adott esetben több választási lehetőséget is felkínált. Ezekről az alperes döntött, visszaigazolta az ajánlatot, amelynek alapján a felperes megvásárolta és az utazó személy nevére íratta a repülőjegyet. A szálláshelyek lefoglalása az alperessel egyeztetve az egyes művészek igényeinek figyelembevételével történt.

Az alperes 2007. december 7. és 2008. október 9. napja között négy alkalommal összesen 19.983.400,- Ft-ot utalt át a felperesnek.

Miután elszámolási vita keletkezett a felperes az alperes által fizetendő szolgáltatási díj 12.000.000,- Ft-tal történő felemelését kérte, de a felek között nem jött létre megegyezés.

A felperes 2008. november 18. napján megküldte az elszámolását az alperesnek arra nézve, hogy ténylegesen milyen költségek merültek fel. Az alperes a 2008. december 8-án kelt levelében úgy foglalt állást, nem lépte túl sem a szállással, sem az utazással kapcsolatos szolgáltatások volumene a megállapodás 4/e pontjában megjelölt keretet. A repülőjegy módosítással és szálláshely átkéréssel kapcsolatos költségek címén 1.120.312,- Ft többletköltséget ismert el.

A felperes keresetében 17.661.719,- Ft és járulécai megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Arra hivatkozott, hogy az alperes által eredetileg tervezetthez képest lényegesen több utazás valósult meg, emellett az alperes - a kalkulált minőségtől eltérve - drágább szállásokat rendelt. A megbízási szerződés teljesítése során mindvégig az alperes igényeinek megfelelően vásárolta meg a repülőjegyeket és foglalta le a szálláshelyeket, a felmerült költségek jóval meghaladták az előzetesen számított összegeket. Megbízási díjként a többletköltségekre vetített 15 %-nak megfelelő összeget, 2.303.702,- Ft-ot követelt.

Az alperes a kereset elutasítását elsődlegesen arra figyelemmel kérte, hogy átalánydíjas vállalkozási szerződés jött létre, ezért a kikötött díjon felül a felperes további összegre nem tarthat igényt. Másodlagosan arra hivatkozott, hogy az egymás javára nyújtott szolgáltatások elszámolása során figyelembe kell venni, a

Gf.I.30.153/2010/2.szám

felperes számára a fesztivál időtartama alatt média-megjelenési lehetőséget biztosított. Beszámítási kifogásában ennek értékét 20.759.658,- Ft-ra tette. A szerződés értelmezése során 350 utazás kapcsán kifejtette, hogy egy utazás alatt az oda- és visszautat is értették. Az elsőfokú bíróság az ügyben rész- és közbenső ítéletet hozott. Részítéletében a felperes 2.303.702,- Ft megbízási díj megfizetése iránti kereseti kérelmét elutasította. Közbenső ítéletével megállapította, hogy a felperes keresetének jogalapja a 2007. augusztus 19. napján létrejött szerződés alapján teljesített szolgáltatások ellenértékének elszámolása körében fennáll. A szerződés 4/e pontjában írt rendelkezések esetében az egy utazás fogalmába a visszaút nem értendő bele, a szálláshelyek esetén az alperes által megrendelt, jóváhagyott kategóriájú, a fesztivál résztvevői által igénybe vett szállások díja érvényesíthető; az alperes ellenszolgáltatásaként a 3. pontban írtak értéke - különös tekintettel a média megjelenés biztosítására - elszámolandó, a felperes igazolt költségeiből levonásba helyezendő. Álláspontja szerint a felek között a domináns elemeket értékelve megbízási szerződés jött létre. A szerződés megbízási jellegét erősíti az a tény, hogy a felperes mindvégig az alperes igényeinek megfelelően, vele egyeztetve, utasításai alapján járt el a tevékenysége során. Miután a megbízási szerződés megszűnt, a Ptk. 479. §-a értelmében a felek kötelesek egymással elszámolni, az ügy ellátásával kapcsolatban felmerült költségeket az alperes köteles megtéríteni. Ugyanakkor nem csak a felperes, de az alperes által nyújtott szolgáltatásokat is figyelembe kell venni az elszámolás során, ennek minősül a média-megjelenés biztosítása, a felperes reklámozása. Az utazás fogalmának értelmezésekor a szerződésben írt tartalom az irányadó, ezt alapul véve - figyelemmel a felperesi költségkalkulációra is - egy utazás alatt egyetlen utat kell érteni, ebbe a visszaút nem tartozik bele. Mivel a felek a szerződésben megbízási díjat nem kötöttek ki, ezzel kapcsolatban nem utaltak semmilyen szakmai szokásra, ezért a százalékos mértékű megbízási díj iránti felperesi igény alaptalan.

Az elsőfokú bíróság rész- és közbenső ítéletével szemben a felperes és az alperes is fellebbezéssel élt.

A felperes fellebbezésében a részítélet hatályon kívül helyezését, a közbenső ítélet részbeni megváltoztatását kérte annak megállapításával, hogy a 15.000.000,- Ft-ot meghaladóan nyújtott szolgáltatása után a megbízási díj igénye fennáll. A közbenső ítélet megváltoztatását kérte annyiban is, hogy az alperes javára a média-megjelenés tekintetében nyújtott szolgáltatásért ellenérték nem jár. Kifejtette, azért mondott le a 15.000.000,- Ft-os teljesítéshez kapcsolódó megbízási díjáról, mert az alperes ezt a média-megjelenés biztosításával ellentételezte, illetve így szponzorálta a rendezvényt. A szerződésben azért nem határozták meg a megbízási díj és az alperesi szolgáltatás ellenértékét, mert azokat egyenértékűnek tekintették. A 15.000.000,- Ft-ot meghaladó többletszolgáltatások díjrésze után viszont jogszerűen igényli a megbízási díjat.

Az alperes fellebbezésében a közbenső ítélettel érintett részében is kérte a felperes keresetének elutasítását. Álláspontja szerint a vállalkozási szerződésben nem csak a szolgáltatás mennyiségét és minőségét, hanem a díjat is pontosan meghatározták. A díj egyösszegű volt, amit a felperes is ilyennek tekintett, ezt igazolja a 2008. október 9-i szerződésmódosítási szándék is, amikor a díj 12.000.000,- Ft-tal való felemelését kérte. Átalánydíjas szerződést kötöttek, ez a magyarázat arra is, hogy a szerződésben

elszámolásra vonatkozó rendelkezés nem szerepel. Az utazások számával kapcsolatban fenntartotta azon álláspontját, hogy az utazás része a visszautazás is.

A felperes részítélettel szembeni fellebbezése **alaptalan**, a közbenső ítéletet támadó fellebbezése **megalapozott**, az alperes fellebbezése **alaptalan**.

Az elsőfokú bíróság által a szerződés minősítése kapcsán kifejtetteket az ítélet tábla helytállónak találta. A felek között vegyes szerződés jött létre, amelyben azonban a megbízási elemek dominálnak. A felperes a szerződésben eredmény - repülőjegy és szállás biztosítása - érdekében fejtette ki tevékenységét. A megbízási szerződésekben az esetek jelentős részében azonban a megbízott a megbízó számára valamilyen eredmény elérése érdekében fejti ki a tevékenységét. A megbízás, illetve a vállalkozás elhatárolása során nem a tevékenység természete, hanem a szolgáltatás és ellenszolgáltatás viszonya lényeges, nevezetesen az, hogy a díj milyen feltételek szerint jár. A vállalkozó saját eszközeivel, saját költségén valósítja meg a művet, ennek során maga visel minden kockázatot, felelősséget, ezért a felvállalt eredmény megvalósításához szükséges érdemi-szakmai kérdésekben nem utasítható. Ezzel szemben a megbízott a rábízott ügy ellátása során a megbízó költségviselése - és az eredmény elérése tekintetében a megbízó kockázatvállalása - mellett jár el, ezért szükségképpen az ügy minden lényegi mozzanatára kiterjedően a megbízó utasításai szerint tevékenykedik. Az elhatárolásnál lényeges a felek közötti kapcsolattartás, beszámoltatás folyamatossága, az utasítási jog jellege, terjedelme, rendszeressége.

A perbeli esetben az alperes megbízása alapján a felperes a repülőjegyek vásárlása során utazást közvetítő tevékenységet végzett, létrehozta az utazásszervező és az utas közötti utazási szerződést az utas által igényelt utazási szolgáltatásra figyelemmel. A 214/1996. (XII.23.) Korm. rendelet 16. § (1) bekezdése az ilyen tárgyú megállapodást külön utazást közvetítő szerződésként nevesíti és akként rendelkezik, hogy az utazásközvetítő e körben a megbízottra vonatkozó szabályok szerint jár el. A szerződés szálláshely-foglalásra vonatkozó része is közvetítő tevékenységre irányult, a felperes ugyan a saját nevében, de mindenben az alperes utasításait követve az ő javára és érdekében - bizományosként, megbízottként eljárva - kötött szerződéseket.

A felek a szerződésben megbízási díj fizetéséről semmilyen formában nem rendelkeztek. A felperes a saját tevékenységéért ellenszolgáltatást nem kötött ki.

A szerződésben kalkulált „szolgáltatási díj” nem az utazási iroda saját tevékenységének - százalékos vagy fix összegű - ellenértéke volt, hanem valójában az alperes érdekeit szolgáló, általa megrendelt és a vendége által igénybe vett külső harmadik személyek által nyújtott szolgáltatások összköltsége. A felperes nem saját szállítóeszközzel utaztatta az alperes vendégeit, nem a saját szállodájában helyezte el őket, következésképpen ilyen jellegű árbevételhez nem jutott, hanem mindazon

Gf.I.30.153/2010/2.szám

költségei megtérítését igényelhetette, amelyeket közvetítő tevékenysége során ténylegesen kifizetett.

Az alperesi álláspont szerint a felperes felvállalta annak kockázatát, hogy a közvetített szolgáltatások tervezett költségét túllépi. Ilyen megállapodást a felek nem kötöttek, a szolgáltatások mennyiség és minőség szerinti kiválasztása tekintetében nem a felperes,

hanem az alperes rendelkezett döntési joggal, ebben a helyzetben kizárt, hogy a megbízott a megbízó döntése miatt viseljen anyagi kockázatot.

A felek egybehangzó akaratnyilatkozata szerint a felperes megbízási díjra nem volt jogosult. Ennek oka egyrészt, hogy a felperes támogatni kívánta a rendezvényt, másfelől a reklámozástól üzleti hasznot remélt (felperesi fellebbezés 3. oldal). Az alperes nyilatkozataiból is nyomatékkal arra lehet következtetni, hogy a felperes azért nem számított fel külön megbízási díjat, mert ezt az alperes másként kompenzálta. A média-megjelenésből eredő előnyöket és a megbízási díjat a felek egyenértékűnek tekintették ((**ügyintéző személyneve**) alperesi ügyvezető nyilatkozata 16. sz. jegyzőkönyv 11. oldal), a média-megjelenés biztosítása, az ebből eredő üzleti előnyök a felperes megbízotti tevékenységének ellenszolgáltatása („díja”) volt.

A kifejtettek szerint a felperes külön megbízási díjat - a saját tevékenysége ellenértékét - a szerződés rendelkezései szerint külön nem számíthatott fel, figyelemmel a várt üzleti, vagyoni előnyökre és függetlenül attól, hogy ezek mennyiben realizálódtak. Ennek megfelelően az ítélet az elsőfokú bíróság részítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése értelmében helybenhagyta. Ugyanezen indokok folytán másfelől alaptalan az alperes 15. számú beadványában beszámítási kifogásként előterjesztett, a média-megjelenés ellenértékének megfizetése iránti igénye is. A felek megállapodása értelmében, miként a felperes megbízási díjat, úgy az alperes a reklámozás ellenértékét nem követelheti. Erre figyelemmel az ítélet az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét e tekintetben részben megváltoztatta és mellőzte annak megállapítását, hogy az alperes a média-megjelenés biztosításával kapcsolatos szolgáltatása ellenértékére igényt tarthat.

Helytállóan értékelte az elsőfokú bíróság, hogy a felperes a megrendelt szolgáltatások tekintetében az alperes utasításai szerint, az eseti megrendeléseknek megfelelően járt el, a tevékenységével összefüggésben felmerült költségeket a Ptk. 479. § (1) és (2) bekezdése alapján jogszerűen felszámíthatja.

A szerződésben „szolgáltatási díjként” megjelölt összeg valójában a várható költségek előre kalkulált irányár összege volt. Elvileg nem kizárt, hogy a felmerülő költségeket az utazásszervező - a Ptk. diszpozitív szabályaitól eltérve - nem tételesen, hanem átalányként számítja fel, ez azonban feltételezi, hogy a szolgáltatások minősége, költségkihatása tekintetében - a felvállalt kockázathoz igazodó - döntési helyzetbe kerüljön. A felek szerződése nem ilyen volt: a felperes a repülőjáratok, szálláshelyek kiválasztása, minősége, költsége tekintetében nem a saját belátása, hanem az alperes utasításai szerint volt köteles eljárni. Nyilvánvaló, hogy az utazásszervező iroda felperes - azon túl, hogy saját tevékenységéért külön díjat nem számolt fel - a másik fél által bonyolított rendezvény érdekében, annak utasítása szerint szervezett utaztatás és szállás költségeit nem a saját pénzeszközeiből kívánta részben sem fedezni.

Az ítélet az alperes által fellebbezett közbenső ítéleti rendelkezéseket helybenhagyta.

A felperes részítélettel szembeni fellebbezése alaptalannak bizonyult, ugyanakkor a közbenső ítéletet megalapozottan támadta, az alperes közbenső ítélettel szembeni fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 81. § (1) bekezdés 2. fordulata értelmében az ítélet az alperes által fellebbezett közbenső ítéleti rendelkezéseket helybenhagyta.

A felperes részítélettel szembeni fellebbezése eredménytelen volt, ezért köteles megfizetni az állam javára - külön felhívásra - a le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket (6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdés, 15. § (1) és (3) bekezdés).

Szeged, 2010. május hó 14. napján

Dr. Kemenes István sk.
a tanács elnöke

Dr. Mátyoki Zsolt sk.
előadó bíró

Dr. Hámori Attila sk.
táblabíró